

สรุปผลการดำเนินงาน

ด้านการพัฒนาเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

คำนำ

การพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร เป็นภารกิจสำคัญอย่างหนึ่งของสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี (สพท.) โดยมีบทบาทหน้าที่ในการวางแผน การประสานแผนงาน งบประมาณ การดำเนินงาน การสนับสนุน และติดตามประเมินผลงานการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินในภาพรวม โดยดำเนินการร่วมกับ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ซึ่งเป็นกลไกหลักในระดับภูมิภาคในการขับเคลื่อน การดำเนินการตามแผนงานนโยบายที่กำหนดไว้

รายงานฉบับนี้ เป็นการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานพัฒนาเกษตรกร แผนงาน โครงการต่าง ๆ ของ สพท. และผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาเกษตรกรในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เพื่อให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ รายงานฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยความร่วมมือ จากกลุ่มงานทุกกลุ่มใน สพท. คณะผู้จัดทำขอขอบคุณ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี ผู้อำนวยการกลุ่ม/ฝ่าย/ศูนย์ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน เป็นอย่างสูง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจทุกท่าน หากมีข้อผิดพลาดประการใด คณะผู้จัดทำ ขอน้อมรับและนำไปปรับปรุง การดำเนินงานในครั้งต่อไป

คณะผู้จัดทำ

ธันวาคม 2566

สารบัญ

ข้อมูลภาพรวมแผนงานของสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี

- 1 แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570)
 - 3 สรุปความเชื่อมโยง แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 – 2570) กับแผนปฏิบัติการ ส.ป.ก. ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570)
 - 7 ผลการดำเนินงานเปรียบเทียบย้อนหลัง
-

แผนงานและงบประมาณด้านการพัฒนาเกษตรกร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

- 11 ภาพรวมผลการดำเนินงาน ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ด้านการพัฒนาเกษตรกร ปี 2566
 - 12 แผนงาน – ผลงาน โครงการฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566
-

ผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาเกษตรกร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

- 17 โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่
- 20 โครงการส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน
- 22 โครงการพัฒนาผู้แทนเกษตรกร
- 23 โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

สารบัญ (ต่อ)

ผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาเกษตรกร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (ต่อ)

- 27 กิจกรรมตรวจสอบรับรองสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรฐาน GAP
- 28 โครงการพัฒนารัฐกิจชุมชน
- 31 กิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์
ต้นทุนต่ำในเขตปฏิรูปที่ดิน
- 32 โครงการส่งเสริมระบบวนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน
- 33 โครงการเฝ้าระวังการเผาซากพืช วัชพืช และวัสดุทางการเกษตร
ในเขตปฏิรูปที่ดิน
- 35 กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเกษตรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน
- 36 โครงการศูนย์ส่งเสริมและขยายพันธุ์พืชในเขตปฏิรูปที่ดิน

ผลการดำเนินงานสะสมด้านการพัฒนาเกษตรกร

- 39 ผลการดำเนินงานสะสมด้านการพัฒนาเกษตรกร

ส่วนที่ 1

ข้อมูลภาพรวมแผนงาน
ของสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี

แผนปฏิบัติการราชการด้านการพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ในเขตปฏิรูปที่ดิน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570)

► วิสัยทัศน์

“เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ มีรายได้เพิ่มขึ้น
และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน”

► พันธกิจ

- 1) ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน
- 2) ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ให้มีศักยภาพในการผลิต การจัดการ
ผลผลิตการเกษตร การจัดการตลาด และการประกอบอาชีพตามแนวทางการพัฒนา
ที่ยั่งยืน
- 3) ส่งเสริมและสนับสนุนการอนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรการผลิต พันธุกรรมท้องถิ่น และ
สภาพแวดล้อม ให้มีความยั่งยืนและสมดุล
- 4) พัฒนาบุคลากรและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานด้านการพัฒนาเกษตรกรด้วย
เทคโนโลยี และนวัตกรรม

► เป้าหมาย

- 1) เกษตรกรใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนเพิ่มขึ้น
- 2) ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและมูลค่าสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น
- 3) เกษตรกรมีความมั่นคงด้านอาหาร และมีรายได้สุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น
- 4) เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) และผู้ประกอบการเกษตรเพิ่มขึ้น
- 5) สถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็ง และมีศักยภาพในการผลิต การจัดการ และการตลาด

แผนปฏิบัติการราชการด้านการพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ในเขตปฏิรูปที่ดิน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570)

ประเด็นการพัฒนา

ประเด็นการพัฒนาที่ 1

ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และการพัฒนาการเกษตร
ตลอดห่วงโซ่คุณค่าด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG

ประเด็นการพัฒนาที่ 2

สนับสนุนและส่งเสริมระบบเกษตรกรรมยั่งยืน และการอนุรักษ์ฟื้นฟู
สภาพแวดล้อม และทรัพยากรชีวภาพ

ประเด็นการพัฒนาที่ 3

พัฒนาศักยภาพผู้นำเกษตรกรและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร
และสถาบันเกษตรกร

ประเด็นการพัฒนาที่ 4

ส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาและขยายผลโครงการ
ตามแนวพระราชดำริ และการสร้างอาชีพเสริมรายได้บนฐานทรัพยากร
และบริบทชุมชน

ประเด็นการพัฒนาที่ 5

การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานพัฒนาเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

สรุปความเชื่อมโยง แผนปฏิบัติราชการด้านการพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570)

กับ แผนปฏิบัติราชการ ส.ป.ก. ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570)

วิสัยทัศน์ “เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ มีรายได้เพิ่มขึ้น และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน”

พันธกิจ

- ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน
- ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ให้มีศักยภาพในการผลิต การจัดการผลผลิตทางการเกษตร การจัดการตลาด และการประกอบอาชีพตามแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ส่งเสริมและสนับสนุนการอนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรการผลิต พันธุกรรมท้องถิ่น และสภาพแวดล้อม
- พัฒนาบุคลากรและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานด้านการพัฒนาเกษตรกร

เป้าหมายการพัฒนา

- เกษตรกรใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนเพิ่มขึ้น
- ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและมูลค่าสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น
- เกษตรกรมีความมั่นคงด้านอาหาร และมีรายได้สุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น
- เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) และผู้ประกอบการเกษตรเพิ่มขึ้น
- สถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็ง และมีศักยภาพในการผลิต การจัดการ และการตลาด

ตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนา

- พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 50,000 ไร่ ในปี 2570
- ครัวเรือนเกษตรกรมีความมั่นคงด้านอาหารเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
- เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตตามหลักการบริหารจัดการเกษตรที่ดีไม่น้อยกว่า 15,000 ราย ในปี 2570
- ต้นทุนการผลิตของเกษตรกรลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 6
- มูลค่าสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
- รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10
- Smart farmer และ Young Smart Farmer ระดับต้นแบบเพิ่มขึ้น 500 ราย ในปี 2570
- กลุ่มเกษตรกรและสาขาวิจยชุมชนมีความเข้มแข็งตามเกณฑ์ที่กำหนดอย่างน้อยร้อยละ 30
- สหกรณ์การเกษตรมีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานระดับ 1 และ 2 อย่างน้อยร้อยละ 95

5 ประเด็นการพัฒนา

ประเด็นที่ 3 พัฒนาศักยภาพผู้นำเกษตรกรและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

3.1 พัฒนาศักยภาพผู้นำเกษตรกร และเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกร และเครือข่ายเกษตรกร

3.2 เพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในการประกอบการเกษตร การจัดการระบบโลจิสติกส์ และธุรกิจชุมชน

ประเด็นที่ 2 สนับสนุนและส่งเสริมระบบเกษตรกรรมยั่งยืน และการอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพแวดล้อมและทรัพยากรชีวภาพ

ประเด็นที่ 1 ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และพัฒนาการเกษตรตลอดห่วงโซ่มูลค่าด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG

ประเด็นที่ 4 ส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาและขยายผลโครงการตามแนวพระราชดำริ และการสร้างอาชีพเสริมรายได้บนฐานทรัพยากร และบริบทชุมชน

ประเด็นที่ 5 การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานพัฒนาเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเสริมรายได้บนฐานทรัพยากร และบริบทชุมชน

5.1 การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

5.2 พัฒนาขีดความสามารถของกลไกสนับสนุนการพัฒนาเกษตรกร

5.3 เพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการปฏิบัติงานและการบริหารงานพัฒนา

แผนปฏิบัติราชการ ส.ป.ก. ระยะ 5 ปี (2566-2570)

แผนปฏิบัติราชการที่ 1 เรื่อง การบริหารและคุ้มครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เป้าหมายที่ 3 การคุ้มครองพื้นที่เพื่อเกษตรกรรม

แผนปฏิบัติราชการที่ 2 เรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน

เป้าหมายที่ 2 การอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมในเขตปฏิรูปที่ดิน

แผนปฏิบัติราชการที่ 3 เรื่อง การเพิ่มขีดความสามารถเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

เป้าหมายที่ 1 การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

เป้าหมายที่ 2 การพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

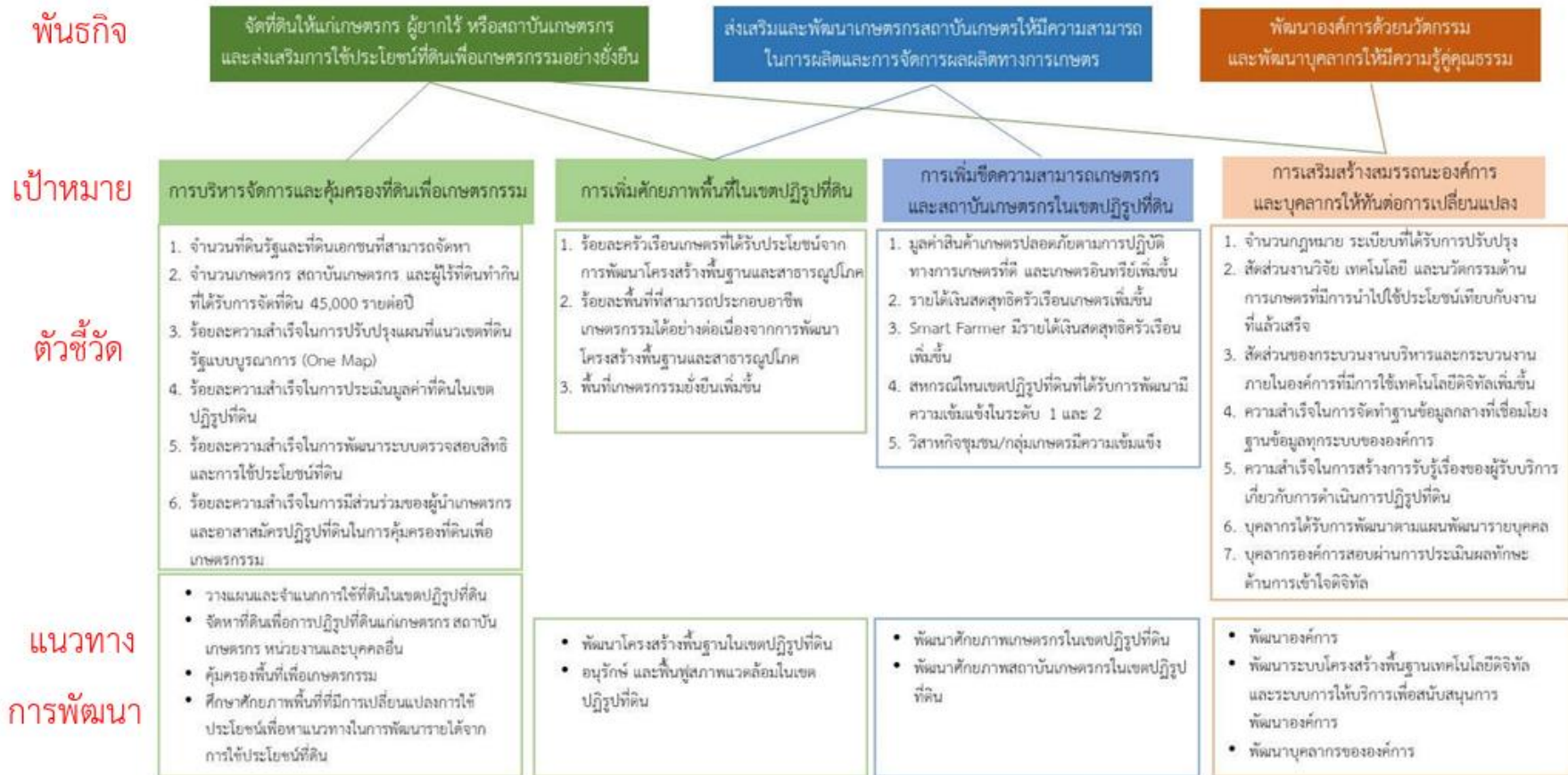
แผนปฏิบัติราชการที่ 4 เรื่อง การเสริมสร้างสมรรถนะองค์กรและบุคลากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

เป้าหมายที่ 1 การพัฒนาองค์กร

เป้าหมายที่ 2 การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีดิจิทัล และระบบการให้บริการเพื่อสนับสนุนการพัฒนา

เป้าหมายที่ 3 การพัฒนาบุคลากร

แผนที่กลยุทธ์ (Strategy Map)

รายละเอียดความเชื่อมโยง

แผนปฏิบัติการที่ 1

แผนปฏิบัติการที่ 1 : เรื่อง การบริหารจัดการและคุ้มครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ตัวชี้วัดแผน : จำนวนเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรได้รับสิทธิเข้าทำประโยชน์เพิ่มขึ้น

เป้าหมายที่ 4 : การคุ้มครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ตัวชี้วัดเป้าหมาย : ร้อยละความสำเร็จในการมีส่วนร่วมของผู้นำเกษตรกรและปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ในการคุ้มครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

- โครงการพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้นำและเครือข่ายเกษตรกร
ในเขตปฏิรูปที่ดิน

แผนปฏิบัติการที่ 2

แผนปฏิบัติการที่ 2 : เรื่อง การเพิ่มศักยภาพพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ตัวชี้วัดแผน : พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้น

เป้าหมายที่ 2 : การอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมในเขตปฏิรูปที่ดิน

ตัวชี้วัดเป้าหมาย : พื้นที่ทำการเกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้น

- โครงการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์
- โครงการส่งเสริมระบบวนเกษตร
- โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรทฤษฎีใหม่
- โครงการเฝ้าระวังการเผาเศษซากพืชหรือวัสดุพืชและเศษวัสดุทางการเกษตร
ในพื้นที่เกษตรเขตปฏิรูปที่ดิน

รายละเอียดความเชื่อมโยง

แผนปฏิบัติการที่ 3

แผนปฏิบัติการที่ 3 : เรื่อง การเพิ่มขีดความสามารถเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

- ตัวชี้วัดแผน : 1. รายได้เงินสดสุทธิต่อครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ภายในปี 2570
2. มูลค่าสินค้าเกษตร ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร และผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปมีมูลค่าเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3

เป้าหมายที่ 1 : การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

- ตัวชี้วัดเป้าหมาย : 1. มูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและอินทรีย์เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3
2. รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นร้อยละ 10
3. Smart Farmer มีรายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นเป็น 300,000 บาทต่อครัวเรือน/ปี
- โครงการส่งเสริมสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินเข้าสู่ระบบมาตรฐาน GAP
 - โครงการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การตลาด ของเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)
 - โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ในเขตปฏิรูปที่ดิน
 - โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้ามูลค่าสูงจากสมุนไพรและพันธุ์กรรมท้องถิ่นในเขตปฏิรูปที่ดิน
 - โครงการสร้างและพัฒนาศูนย์ส่งเสริมและขยายพันธุ์พืชสมุนไพรในเขตปฏิรูปที่ดิน
 - โครงการพัฒนาชุมชนเกษตรกรรมยั่งยืนในพื้นที่จัดที่ดินทำกินในชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.) ในเขตปฏิรูปที่ดิน

เป้าหมายที่ 2 : การพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

- ตัวชี้วัดเป้าหมาย : - ร้อยละ 95 ของสหกรณ์ในเขตปฏิรูปที่ดินได้รับการพัฒนามีความเข้มแข็งในระดับที่ 1 และ 2
- วิสาหกิจชุมชน/กลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็งอย่างน้อยเฉลี่ยร้อยละ 30
- โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน

ผลการดำเนินงานเปรียบเทียบย้อนหลัง

สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี ส่งเสริม พัฒนา และถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ผ่านโครงการต่าง ๆ มีผลงานย้อนหลัง 2 ปี รายละเอียดดังนี้

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

“

เกษตรกร	กิจกรรม
14,217 ราย	10 กิจกรรม
พื้นที่	งบประมาณ
79,640 ไร่	132.9 ล้านบาท

”

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

“

เกษตรกร	กิจกรรม
20,264 ราย	11 กิจกรรม
พื้นที่	งบประมาณ
85,962.56 ไร่	157.07 ล้านบาท

”

เปรียบเทียบแผนงาน-ผลงานย้อนหลังรายการโครงการ

กิจกรรม	หน่วย นับ	งบประมาณ พ.ศ. 2564				งบประมาณ พ.ศ. 2565			
		ปริมาณ		ร้อยละ	หมายเหตุ	ปริมาณ		ร้อยละ	หมายเหตุ
		แผน	ผล			แผน	ผล		
กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	แปลง	40	40	100		40	40	100	
กิจกรรมตรวจสอบรับรองสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรฐาน GAP	ราย	-	-	-		500	500	100	
กิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ ต้นทุนต่ำในเขตปฏิรูปที่ดิน	แห่ง	-	-	-		40	40	100	
กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน	ราย	-	-	-		3,600	3,602	100.05	
กิจกรรมพัฒนาธุรกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน	ราย	2,429	3,006	123.75	*	2,000	2,176	108.8	*
กิจกรรมพัฒนาผู้แทนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	ราย	1,728	1,728	100	*	1,584	1,584	100	*
กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องในเขตปฏิรูปที่ดิน (Smart Farmer)	ราย	1,700	1,702	102.28		800	804	100.5	
กิจกรรมสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่	ราย	1,400	1,432	100.11		700	700	100	
กิจกรรมส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดินภาคเหนือตอนบน	ไร่/ราย	800/376	800/376	100		-	-	-	
โครงการส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน	ไร่/ราย	5,000/2,000	5,000/2,000	100	*	8,480/2,805	8,480/2,805	100	*
โครงการส่งเสริมพืชสมุนไพรในเขตปฏิรูปที่ดิน	ราย	1,500	1,500	100	*	-	-	-	
โครงการส่งเสริมระบบวนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	ไร่	45,000	45,000	100	*	45,000	47,155.29	104.79	*
โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของ เกษตรกร	ราย	600	600	100		300	300	100	

หมายเหตุ : เครื่องหมาย * หมายถึง ดำเนินการโดยให้แหล่งงบประมาณกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร

เปรียบเทียบแผนงบประมาณ – ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ย้อนหลังรายการ

กิจกรรม	งบประมาณ พ.ศ. 2564				งบประมาณ พ.ศ. 2565			
	งบปริมาณ (บาท)		ร้อยละ	หมายเหตุ	งบปริมาณ (บาท)		ร้อยละ	หมายเหตุ
	แผน	ผล			แผน	ผล		
รวมงบประมาณทั้งสิ้น	149,313,400	132,920,122	89.02		172,931,900	157,068,447	90.83	
กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	33,361,800	30,739,429.76	92.14		45,794,000	45,754,805	99.91	
กิจกรรมตรวจสอบรับรองสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรฐาน GAP	-	-	-		5,113,000	5,078,377	99.32	
กิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ ต้นทุนต่ำในเขตปฏิรูปที่ดิน	-	-	-		9,659,100	9,654,630	99.95	
กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน	-	-	-		12,761,700	12,001,874.41	94.05	
กิจกรรมพัฒนาธุรกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน	9,953,000	8,029,199.52	80.67	*	10,000,000	9,090,202	90.90	*
กิจกรรมพัฒนาผู้แทนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	4,016,300	2,791,979.01	69.52	*	4,016,300	3,518,745	87.61	*
กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องในเขตปฏิรูปที่ดิน (Smart Farmer)	12,260,400	10,872,801.19	88.68		8,336,100	8,269,335	99.20	
กิจกรรมสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่	9,159,400	8,819,551.92	96.29		5,102,100	5,096,175	99.88	
กิจกรรมส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดินภาคเหนือตอนบน	3,901,500	3,820,922.61	97.97		-	-	-	
โครงการส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน	19,836,700	13,601,604.8	68.57	*	22,445,100	20,214,126	90.06	*
โครงการส่งเสริมพืชสมุนไพรในเขตปฏิรูปที่ดิน	6,512,000	6,171,326.33	94.77	*	-	-	-	
โครงการส่งเสริมระบบวนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	46,981,000	44,743,223.18	95.24	*	46,981,000	35,679,591	75.94	*
โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	3,331,300	3,330,083.28	99.96		2,723,500	2,710,587	99.53	

หมายเหตุ : เครื่องหมาย * หมายถึง ดำเนินการโดยให้แหล่งงบประมาณกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร

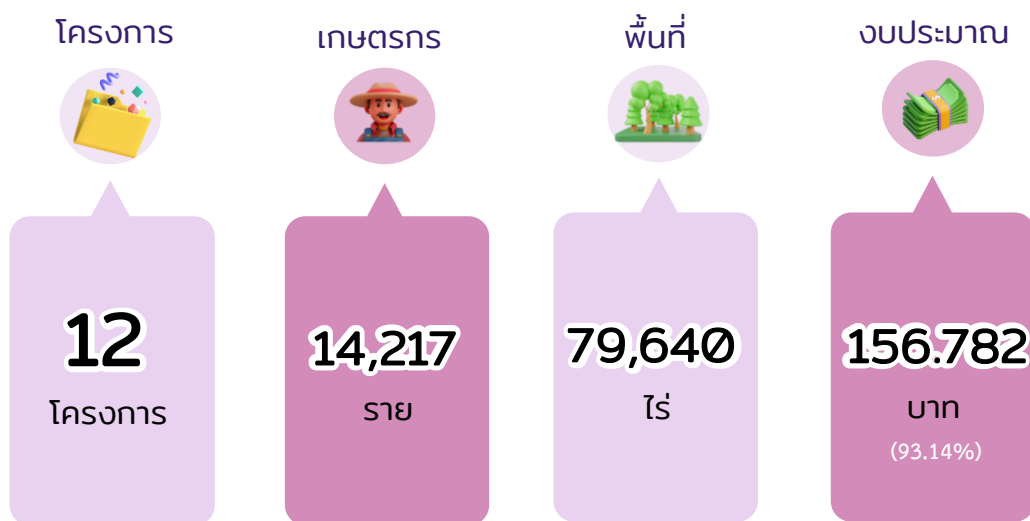
ส่วนที่ 2

แผนงานและงบประมาณด้านการพัฒนาเกษตรกร
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ภาพรวมผลการดำเนินงาน ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ด้านการพัฒนาเกษตรกร ปี 2566

“สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี ส่งเสริม พัฒนา และถ่ายทอดองค์ความรู้ แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ผ่านโครงการต่าง ๆ รวมเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 14,217 ราย เนื้อที่ 79,640 ไร่

ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2566

แผนงาน – ผลงาน โครงการฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

กิจกรรม	หน่วย นับ	ปริมาณ		ร้อยละ	งบประมาณ (บาท)		ร้อยละ	หมายเหตุ	
		แผน	ผล		แผน	ผล			
งบประมาณรวมทั้งสิ้น						168,324,100.00	156,782,581.28	93.14	
โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	แปลง	40	40	100	34,572,700.00	34,536,912.25	99.90		
- กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	แปลง	40	40	100	34,572,700.00	34,536,912.25	99.90		
โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรชีวภาพ	ราย	500	500	100	5,113,000.00	5,043,790.00	98.65		
- กิจกรรมตรวจสอบรับรองสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรฐาน GAP	ราย	500	500	100	5,113,000.00	5,043,790.00	98.65		
โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ	แห่ง	40	40	100	9,632,800.00	9,629,693.71	99.97		
- กิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำ ในเขตปฏิรูปที่ดิน	แห่ง	40	40	100	9,632,800.00	9,629,693.71	99.97		
โครงการพัฒนาเกษตรกรยั่งยืน	ไร่	2,700	2,227.24	82.9	12,761,700.00	12,752,393.64	99.93		
- กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน	ไร่	2,700	2,227.24	82.9	12,761,700.00	12,752,393.64	99.93		
โครงการพัฒนารัฐกิจชุมชน	กลุ่ม	90	90	100	11,881,900	11,037,259.11	92.89	*	
- กิจกรรมพัฒนารัฐกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน	กลุ่ม	90	90	100	11,881,900	11,037,259.11	92.89		
โครงการพัฒนาผู้แทนเกษตรกร	ราย	1,584	1,584	100	4,016,300.00	4,016,299.51	100.00		
- กิจกรรมพัฒนาผู้แทนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	ราย	1,584	1,584	100	4,016,300.00	4,016,299.51	100.00		
โครงการเฝ้าระวังการเผาซากพืช วัชพืช และวัสดุทางการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	ไร่/ราย	10,000/1,000	10,013/1,005	100.13/100.5	7,094,200.00	7,087,159.76	99.90		
- กิจกรรมเฝ้าระวังการเผาซากพืช วัชพืช และวัสดุทางการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	ไร่/ราย	10,000/1,000	10,013/1,005	100.13/100.5	7,094,200.00	7,087,159.76	99.90		
โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	ราย	800	800	100	8,336,100.00	8,335,294.14	99.99		
- กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องในเขตปฏิรูปที่ดิน (Smart Farmer)	ราย	800	800	100	8,336,100.00	8,335,294.14	99.99		
โครงการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน	ไร่/ราย	8,480/2,800	8,480/2,800	100	22,445,100.00	21,441,749.81	95.53	*	
โครงการส่งเสริมระบบวนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	ไร่	45,000	45,000	100	41,714,300.00	33,359,351.28	79.97	*	
โครงการศูนย์ส่งเสริมและขยายพันธุ์พืชในเขตปฏิรูปที่ดิน	ศูนย์	2	2	100	4,571,000.00	4,171,828.49	91.27	*	
โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	ราย	500	500	100	6,185,000	5,370,849.58	86.84	*	

หมายเหตุ : ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2566

: เครื่องหมาย * หมายถึง ดำเนินการโดยให้แหล่งงบประมาณกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร

สรุปผลงานเชิงคุณภาพโครงการฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ผลตัวชี้วัด
กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	ร้อยละ 60 ของครัวเรือนเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ มูลค่าผลผลิตของสินค้าเกษตรต่อหน่วยในเขตปฏิรูปที่ดิน เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 15	ร้อยละ 94.57 ของครัวเรือนเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ มูลค่าผลผลิตของสินค้าเกษตรต่อหน่วยในเขตปฏิรูปที่ดินเพิ่มขึ้น ร้อยละ 16.98
กิจกรรมตรวจสอบรับรองสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรฐาน GAP	ร้อยละ 70 ของเกษตรกรที่ได้รับการรับรองสินค้าตามมาตรฐาน GAP มูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 3	ร้อยละ 100 ของเกษตรกรที่ยื่นขอรับการรับรองมาตรฐานผ่านการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสามารถปรับเปลี่ยนตนเอง มีการนำความรู้และเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ ตรงกับความต้องการของตลาดมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10
กิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำในเขตปฏิรูปที่ดิน	ร้อยละ 60 ของเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมนำความรู้ไปใช้ มูลค่าสมุนไพรในเขตปฏิรูปที่ดินเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5	ร้อยละ 100 ของเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมนำความรู้ไปใช้ มูลค่าสมุนไพรในเขตปฏิรูปที่ดินเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 32.60
กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน	ร้อยละ 60 ของเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ 40 ของพื้นที่ที่ส่งเสริม (ขั้นที่ 1) มีการปรับเปลี่ยนเข้าสู่เกษตรทฤษฎีใหม่ ร้อยละ 3 ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ (ขั้นที่ 3) เข้าสู่ระบบการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร	ร้อยละ 100 ของเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ 82.49 ของพื้นที่ที่ส่งเสริม (ขั้นที่ 1) มีการปรับเปลี่ยนเข้าสู่ระบบเกษตรทฤษฎีใหม่ ร้อยละ 21.06 ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ (ขั้นที่ 3) เข้าสู่ระบบการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร
กิจกรรมพัฒนารัฐกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน	ร้อยละ 70 ของกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และสหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ รายได้สุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 สหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินมีความเข้มแข็งในระดับ 1 และ 2 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 91 กลุ่มเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง ร้อยละ 30	ร้อยละ 98.41 ของกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และสหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินมีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ รายได้สุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 20.54 สหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินมีความเข้มแข็งในระดับ 1 และ 2 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 93.33 กลุ่มเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง ร้อยละ 50.68

สรุปผลงานเชิงคุณภาพโครงการฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ผลตัวชี้วัด
กิจกรรมพัฒนาผู้แทนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	ร้อยละ 95 ของผู้แทนเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมนำความรู้ไปใช้	ร้อยละ 97.09 ของผู้แทนเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมนำความรู้ไปใช้
	ร้อยละ 95 ของผู้แทนเกษตรกรมีส่วนร่วมในกระบวนการปฏิรูปที่ดิน	ร้อยละ 97.09 ของผู้แทนเกษตรกรมีส่วนร่วมในกระบวนการปฏิรูปที่ดิน
กิจกรรมเฝ้าระวังการเผาซากพืช วัชพืช และวัสดุทางการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	ร้อยละ 60 ของเกษตรกรที่ผ่านการอบรมนำความรู้ไปใช้ประโยชน์	ร้อยละ 99.80 ของเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมนำความรู้ไปใช้
	จำนวนพื้นที่เกษตรกรรมลดการเผา ไม่น้อยกว่า 10,000 ไร่	พื้นที่เกษตรกรรมได้รับการลดการเผา จำนวน 10,013 ไร่
กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องในเขตปฏิรูปที่ดิน (Smart Farmer)	ร้อยละ 60 ของเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมนำความรู้ไปใช้ประโยชน์	ร้อยละ 98.13 ของเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมนำความรู้ไปใช้ประโยชน์
	ร้อยละ 20 ของเกษตรกรได้รับการพัฒนาเป็นผู้ประกอบการ	ร้อยละ 20.75 ของเกษตรกรหรือเกษตรกรจำนวน 166 รายได้รับการพัฒนาเป็นผู้ประกอบการ
	ร้อยละ 60 ของเกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10	ร้อยละ 93.13 ของเกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10
	ร้อยละ 60 ของเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ประกอบการมีรายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15	ร้อยละ 60.24 ของเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ประกอบการมีรายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 (โดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 23.94)
โครงการส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน	ร้อยละ 40 ของพื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริมในขั้นที่ 1 มีการปรับเปลี่ยนเข้าสู่ระบบเกษตรอินทรีย์	ร้อยละ 75 ของพื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริมในขั้นที่ 1 มีการปรับเปลี่ยนเข้าสู่ระบบเกษตรอินทรีย์
	ร้อยละ 20 ของพื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริมในขั้นที่ 3 พร้อมเข้าสู่ระบบตรวจรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์	ร้อยละ 67.98 ของพื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริมในขั้นที่ 3 พร้อมเข้าสู่ระบบตรวจรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์
	ร้อยละ 60 ของเกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10	ร้อยละ 66.53 ของเกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10
	มูลค่าสินค้าเกษตรอินทรีย์ (พืชอาหาร) เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3	มูลค่าสินค้าเกษตรอินทรีย์ (พืชอาหาร) เพิ่มขึ้นร้อยละ 6

สรุปผลงานเชิงคุณภาพโครงการฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ผลตัวชี้วัด
โครงการส่งเสริมระบบวนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	ร้อยละ 70 ของเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมมีการนำความรู้ไปใช้	ร้อยละ 86.52 ของเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมมีการนำความรู้ไปใช้
	ร้อยละ 40 ของพื้นที่ (ขั้นที่ 1) มีการปรับเปลี่ยนเข้าสู่ระบบวนเกษตรแบบพึ่งพาตนเอง	ร้อยละ 79.60 ของพื้นที่ที่มีการปรับเปลี่ยนเข้าสู่ระบบวนเกษตรแบบพึ่งพาตนเอง
	ร้อยละ 60 ของเกษตรกร (ขั้นที่ 2) มีรายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 3	ร้อยละ 76.64 ของเกษตรกร (ขั้นที่ 2) มีรายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 3
โครงการศูนย์ส่งเสริมและขยายพันธุ์พืชในเขตปฏิรูปที่ดิน	ผู้เข้าเรียนรู้ศึกษาดูงานการผลิตสมุนไพรของศูนย์ฯ เกิดความพึงพอใจและนำความรู้ไปปรับใช้เป็นทางเลือกหนึ่งในการประกอบอาชีพและขอรับการสนับสนุนกล้าพันธุ์พืชสมุนไพรเพิ่มขึ้น	สามารถอำนวยความสะดวกและจัดให้บริการการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้คณะศึกษาดูงานเกิดความพึงพอใจโดยเฉลี่ย ร้อยละ 93.75
	เกษตรกร มีความรู้ ความเข้าใจในการแปรรูป สมุนไพร และมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยการเพิ่มมูลค่าสมุนไพร การสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับสมุนไพร และช่องทางการตลาด ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน	เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมุนไพรมากขึ้นหลังจากได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการผลิตสมุนไพร ผ่านการนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ (การบรรยาย การสัมมนา การสาธิต ศึกษาดูงานและสื่อประชาสัมพันธ์ที่ศูนย์ฯ จัดทำขึ้น) รวมทั้งมีการทำงานร่วมกับหน่วยงาน/ภาคีเครือข่าย เช่น พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร มหาวิทยาลัยรังสิต สถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน เป็นต้น
โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	ร้อยละ 70 ของเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรม มีความรู้ไปใช้ประโยชน์	ร้อยละ 99.40 ของเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรม มีความรู้ไปใช้ประโยชน์
	ร้อยละ 60 ของเกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 6	ร้อยละ 86.60 ของเกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นร้อยละ 6

ส่วนที่ 3

ผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาเกษตรกร
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ 2566

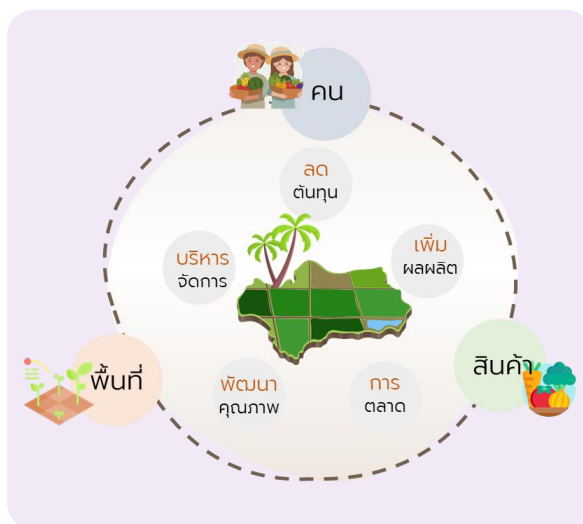

โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่

● กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ได้รับการพัฒนาตามแนวทางระบบการเกษตรแบบแปลงใหญ่ จำนวน 40 แปลง เกษตรกร 1,787 ราย เนื้อที่ 13,802.3 ไร่

ร้อยละ 94.57 ของเกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมพัฒนานำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกิดการรวมกลุ่มกันพัฒนาผลผลิตในแปลงในรูปแบบกลุ่ม มีรายได้ภาคการเกษตรเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเพิ่มขึ้น ร้อยละ 24.80 ลดต้นทุนการผลิตได้ ร้อยละ 5.82 ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.18 มูลค่าผลผลิตของสินค้าเกษตรแปลงใหญ่เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.98 พัฒนาคุณภาพสินค้าในแปลงใหญ่มีการพัฒนาคุณภาพของผลผลิตให้สูงขึ้น โดยการส่งเสริมให้ความรู้เรื่องมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตร อาทิ มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) เกษตรอินทรีย์ การทำเกษตรผ่านระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS) รวมไปถึงการทำฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) โดยเกษตรกรได้รับการรับรองมาตรฐานจำนวน 346 ราย แบ่งเป็น GAP 175 ราย GFM 7 ราย มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ 32 ราย PGS 132 ราย และอยู่ระหว่างการยื่นขอรับรอง 191 ราย ทั้งนี้ การตลาดสินค้าในแปลงใหญ่ มีการเชื่อมโยงตลาดทั้งในตลาดท้องถิ่น ตลาดOnline และตลาดชุมชน รวมถึงมีการทำ Contract Farming เชื่อมโยงกับผู้ซื้อ

► การนำความรู้ไปใช้

เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ได้รับการพัฒนาจำนวน 1,787 ราย (ร้อยละ 100) ได้รับการส่งเสริมองค์ความรู้ เช่น การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การพัฒนาคุณภาพ การตลาด และการบริหารจัดการ โดยร้อยละ 94.57 เกษตรกรได้นำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ จำแนกเป็นด้านการลดต้นทุน ร้อยละ 94.01 ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ร้อยละ 79.63 ด้านการพัฒนาคุณภาพ ร้อยละ 72.75 ด้านการบริหารจัดการ ร้อยละ 56.58 และด้านการตลาด ร้อยละ 53.27

ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

► การลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

เกษตรกรนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ ลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก มุ่งเน้นให้เกษตรกรนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด ใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การผลิตปุ๋ยใช้เอง ทั้งปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ การควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธี วางแผนระบบการปลูกพืช เลือกฤดูปลูกที่เหมาะสมใช้พันธุ์พืชที่ต้านทานโรค-แมลง พืชบำรุงดินพืชไล่แมลง ส่งเสริมวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตร และปัจจัยการผลิต คิดเป็นมูลค่าของการลดต้นทุนการผลิตได้รวม 5.31 ล้านบาท (ร้อยละ 5.82) เกษตรกรมีการใช้เมล็ดพันธุ์ ต้นพันธุ์คุณภาพดี มีการนำเครื่องจักรกลทางการเกษตร เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาปรับใช้ ส่งผลให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.18 ขึ้นอยู่กับชนิดสินค้ากับปัจจัยแวดล้อมภายนอก

► การเพิ่มมูลค่าสินค้า

รายได้เฉลี่ยในภาคการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น 34,757.90 บาท/ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 24.80

ในภาพรวมเกษตรกรเพิ่มมูลค่าสินค้าด้วยการแปรรูป คิดเป็นร้อยละ 20.71 จำแนกเป็น แปรรูปเบื้องต้น ร้อยละ 9.51 อาทิ ผักดอง ข้าวแต่น้ำ พริกไทยแห้ง ฟ้าทะลายโจร อบแห้ง เป็นต้น และแปรรูปพร้อมจำหน่าย ร้อยละ 11.19 อาทิ น้ำพริกถั่วลิสงกรอบจำขมภู น้ำมันนวดหญ้าเอ็นยัด น้ำพริกเผาเห็ด ยาหม่องไพล ยาหม่องหอมแดง ลูกประคบ น้ำมัน ข้าวแค้นศุญญากาศ นอกจากนี้เกษตรกรบางส่วนยังไม่มีการแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า เนื่องจากยังขาดความต่อเนื่องในการผลิต ไม่มีตลาดที่รองรับที่แน่นอน อีกทั้งเกษตรกรยังขาดความเข้าใจและแนวทางการแปรรูปสินค้าที่ถูกต้อง

► การรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร

ในภาพรวมเกษตรกร ได้รับการรับรองมาตรฐาน จำนวน 346 ราย จาก 1,787 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.36 แบ่งเป็น GAP 175 ราย GFM 7 ราย มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ 32 ราย PGS 132 ราย และอยู่ระหว่างการยื่นขอรับรอง 191 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.69

หมายเหตุ :

GAP : มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practice)

PGS : การทำเกษตรผ่านระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (Participatory Guarantee Systems)

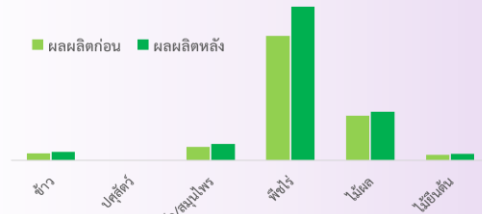
GFM : การทำฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (Good farming management)

ต้นทุนเฉลี่ย ก่อน-หลัง เข้าร่วมโครงการ (บาท)

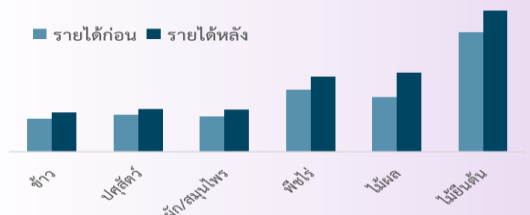
ชนิดสินค้า	ต้นทุนก่อน	ต้นทุนหลัง	% ต้นทุน
ข้าว	42,439.34	37,145.25	-12.47
ปศุสัตว์	45,901.44	44,745.88	-2.52
พืชผัก/สมุนไพร	40,038.51	37,913.91	-5.31
พืชไร่	64,821.04	54,952.27	-15.22
ไม้ผล	74,811.02	82,766.55	10.63
ไม้ยืนต้น			

ผลผลิตเฉลี่ย ก่อน-หลัง เข้าร่วมโครงการ

ชนิดสินค้า	ผลผลิตก่อน	ผลผลิตหลัง	% ผลผลิต
ข้าว (กก./ไร่)	405.00	478.99	18.27
พืชผัก/สมุนไพร (กก./ไร่)	759.00	936.00	23.32
พืชไร่ (กก./ไร่)	7,017.00	8,654.35	23.33
ไม้ผล (กก./ไร่)	2,518.00	2,740.00	8.82
ไม้ยืนต้น (กก./ไร่)	317.00	351.00	10.73

รายได้เฉลี่ย ก่อน-หลัง เข้าร่วมโครงการ (บาท)

ชนิดสินค้า	รายได้ก่อน	รายได้หลัง	% รายได้
ข้าว	98,827.24	117,771.94	19.17
ปศุสัตว์	110,971.24	127,945.67	15.30
พืชผัก/สมุนไพร	106,108.49	126,985.85	19.68
พืชไร่	186,250.98	225,699.12	21.18
ไม้ผล	165,034.48	238,304.51	44.40
ไม้ยืนต้น	358,633.33	423,300.00	18.03

► การบริหารจัดการกลุ่มแปลงใหญ่

เกษตรกรมีการรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชน จำนวน 10 กลุ่ม กลุ่มสหกรณ์ จำนวน 2 กลุ่ม ในภาพรวมเกษตรกรส่วนใหญ่รวมกลุ่มกันผลิต รวมถึงการซื้อปัจจัยการผลิต แต่ยังคงเผชิญกับปัญหาด้านการรวมกลุ่มเพื่อจำหน่ายสินค้าร่วมกัน ด้วยข้อจำกัดด้านการผลิตและการเก็บเกี่ยวผลผลิตที่ไม่พร้อมกัน จึงไม่สามารถรวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่ายในนามกลุ่มได้ ประกอบกับเกษตรกรบางส่วนอยู่ไกลจากแหล่งรับซื้อในแปลงใหญ่ จึงทำให้มีต้นทุนการขนส่งเพิ่มมากขึ้น

► การตลาดสินค้าในแปลงใหญ่

เกษตรกรมีการวางแผนรวมกลุ่มบริหารจัดการตลาดร่วมกัน มีช่องทางการตลาดรองรับ หรือมีการทำข้อตกลงซื้อขายผลผลิตร่วมกัน มีการเชื่อมโยงช่องทางจำหน่ายสินค้ากับกลุ่มเครือข่ายหรือแหล่งรับซื้อผลผลิต ทั้งนี้มีการเชื่อมโยงตลาดทั้งในระดับตลาดท้องถิ่น ตลาดออนไลน์

โครงการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

โครงการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ดำเนินการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน 53 จังหวัด จำนวน 8,480 ไร่ เกษตรกร 2,800 ราย

จากการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่กลุ่มใหม่ (กลุ่มเริ่มต้น) จำนวน 2,353 ไร่ สามารถทำให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนระบบการผลิต และหันมาทำเกษตรอินทรีย์ และสามารถเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดินได้จำนวน 1,765 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 75

จากการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่กลุ่มต่อยอด (ขั้นที่ 3) จำนวน 1,605 ไร่ พื้นที่เกษตรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดินพร้อมเข้าสู่ระบบตรวจรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ จำนวน 1,091 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 67.98

จากการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 2,800 ราย เกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 จำนวน 1,863 ราย คิดเป็นร้อยละ 66.53

จากการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่กลุ่มต่อยอด (ขั้นที่ 2/3) สามารถทำให้มูลค่าสินค้าเกษตรอินทรีย์ (พืชอาหาร) เพิ่มขึ้น ร้อยละ 6

สินค้าเกษตรอินทรีย์ ได้รับการส่งเสริมและ

พัฒนาให้มีความสามารถในการจัดจำหน่ายได้ดียิ่งขึ้น แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

- สินค้าที่เป็นวัตถุดิบ เช่น ข้าวจากจังหวัดร้อยเอ็ด กระเทียมอินทรีย์จากจังหวัดหนองคาย เมล็ดพันธุ์ข้าวพื้นบ้าน 34 สายพันธุ์ จากจังหวัดมหาสารคาม พืชผักต่าง ๆ

- สินค้าแปรรูปจากวัตถุดิบเกษตรอินทรีย์ เช่น ข้าวผัดหวานป่าจากจังหวัดมุกดาหาร ข้าวก๋วยเตี๋ยว ข้าวเหนียวแช่เยวจากจังหวัดมหาสารคาม ข้าวหอมมะลิจากจังหวัดพิจิตร ข้าวผัดเหมียง ผงโรยข้าวผัดเหมียงจากจังหวัดภูเก็ต สมุนไพรแปรรูปจากจังหวัดอุทัยธานี เป็นต้น

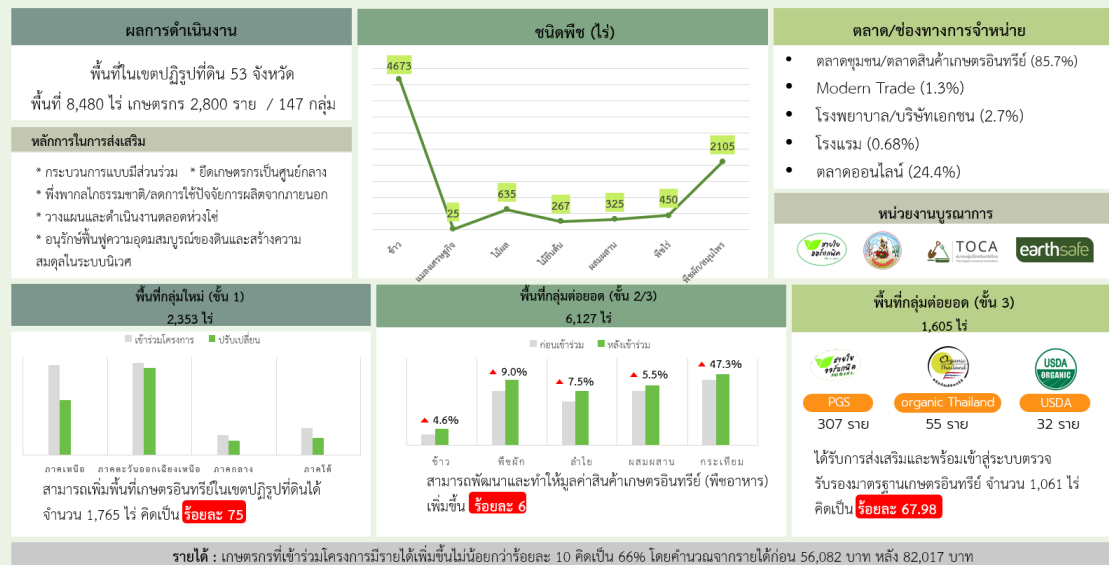
ช่องทางการตลาด เกษตรกรที่เข้าร่วม

ร่วมโครงการมีแหล่งตลาด หรือช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ โดยตรง ไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง ทำให้สามารถจำหน่ายและกำหนดราคาสินค้าเองได้ ตัวอย่างเช่น จังหวัดมหาสารคาม มีการจัดตั้งตลาดนัดชุมชน สำหรับจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์โดยเกษตรกรนำมาจำหน่ายเอง ชื่อว่า ตลาดออนซอน (เครือข่ายสายใยออร์แกนิก On-son PGS) ขายสินค้าเกษตรอินทรีย์ผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ต่าง ๆ เช่น Facebook , Line และนอกจากนั้นยังร่วมจัดแสดงและจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ตามบูธ งานเทศกาลระดับจังหวัด ระดับประเทศ เป็นต้น

สรุปผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

โครงการพัฒนาผู้แทนเกษตรกร

แนวทางการดำเนินงาน

1	2	3	4	5
คัดเลือก กลุ่มเป้าหมาย	พัฒนาศักยภาพ ความรู้ ความสามารถ โดยการฝึกอบรม แก่ คปจ. และ อสปก.	มอบหมายงาน บทบาท ภารกิจให้ผู้แทนเกษตรกร มีส่วนร่วมช่วยเหลือ งานคุ้มครองปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกร	ส่งเสริม สนับสนุน ประชาสัมพันธ์ และ เชื่อมโยงเครือข่าย	สรุปบทเรียน ติดตาม และประเมินผล การดำเนินงานและ จัดทำฐานข้อมูล

ในปี พ.ศ. 2566 ได้ดำเนินการส่งเสริม พัฒนาผู้แทนเกษตรกร ในเขตปฏิรูปที่ดินจำนวน 1,584 ราย พบว่า ผู้แทนเกษตรกรได้รับการ พัฒนาองค์ความรู้ จำนวน 1,584 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้แทน เกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมนำความรู้ไปใช้ ร้อยละ 95 อีกทั้ง มีส่วนร่วมในกระบวนการปฏิรูปที่ดิน ร้อยละ 95

จากการดำเนินงานที่ผ่านมา ส.ป.ก. ให้ความสำคัญกับ หลักการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการขับเคลื่อนงานพัฒนาในเขต ปฏิรูปที่ดิน มีเป้าหมายการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการดึงเอาพลัง ของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่นมาร่วม ขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิด ร่วมทำเพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไก บริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็ง ของชุมชนในการจัดการตนเอง สามารถพึ่งตนเอง และทำประโยชน์ แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกันการ เข้าถึงบริการ และสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง นั้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการดำเนินงานของ ส.ป.ก. ที่ให้ความสำคัญ กับหลักการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงาน การเตรียมกลไก/ เครื่องมือที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนงานปฏิรูปที่ดินให้บรรลุเป้าหมาย โดยการสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้านงานพัฒนาผ่านผู้นำเกษตรกรและ เครือข่ายมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ขั้นตอนการดำเนินงานในระดับ นโยบายถึงการปฏิบัติในระดับพื้นที่ ประกอบกับ ส.ป.ก. กำหนดให้ การบริหารงานในรูปแบบของคณะกรรมการ จึงได้มีนโยบายในการ คัดเลือกผู้นำเกษตรกรเข้าเป็นผู้แทนเกษตรกรในคณะกรรมการปฏิรูป ที่ดินจังหวัด (คปจ.) เพื่อทำหน้าที่ร่วมกำหนดนโยบาย มาตรการ ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรวม ส่วนการปฏิบัติงานระดับพื้นที่กำหนดให้มีคัดเลือกผู้นำเกษตรกร เข้าเป็นอาสาสมัครปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร (อสปก.) เพื่อทำหน้าที่ ในการประสานงานของ ส.ป.ก. ประชาสัมพันธ์ถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร คุ้มครองพื้นที่ที่เกษตรกร รวมทั้งประสานความร่วมมืองานด้านต่าง ๆ ระหว่างเกษตรกร ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

● กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องในเขตปฏิรูปที่ดิน (Smart Farmer)

โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีเป้าหมายการดำเนินงาน จำนวน 800 ราย ซึ่งการดำเนินงานโครงการมีขั้นตอนสำคัญ ดังนี้ 1) การจัดทำแผนพัฒนาอาชีพให้กับเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย 2) การจัดฝึกอบรมเสริมสร้างองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 3) การศึกษาดูงานในพื้นที่จากเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพเกษตรกร ทำให้เกษตรกรมีศักยภาพสามารถปรับเปลี่ยนตนเอง เปิดรับข้อมูลข่าวสาร การเรียนรู้การนำความรู้และเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ตรงกับความต้องการของตลาด มีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถพัฒนาเป็น Smart Farmer ต้นแบบ โดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรได้ สามารถพึ่งพาตัวเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงการพัฒนาตัวเองให้ดียิ่งขึ้น จนเกิดความยั่งยืน และเกษตรกรรุ่นใหม่ที่เข้าร่วมโครงการมีความสามารถในการทำเกษตรกรรม ยุกระดับการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรสมัยใหม่ในการบริหารจัดการระบบการผลิต และต่อยอดสู่การเป็นผู้ประกอบการสินค้าเกษตรมีอาชีพ

► เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินได้รับการพัฒนาเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง จำนวน 800 ราย ผ่านการประเมินเป็น Existing Smart Farmer จำนวน 609 ราย (คิดเป็นร้อยละ 76.13) และ Smart Farmer ต้นแบบ จำนวน 157 ราย (คิดเป็นร้อยละ 19.63) ดังตารางด้านล่าง

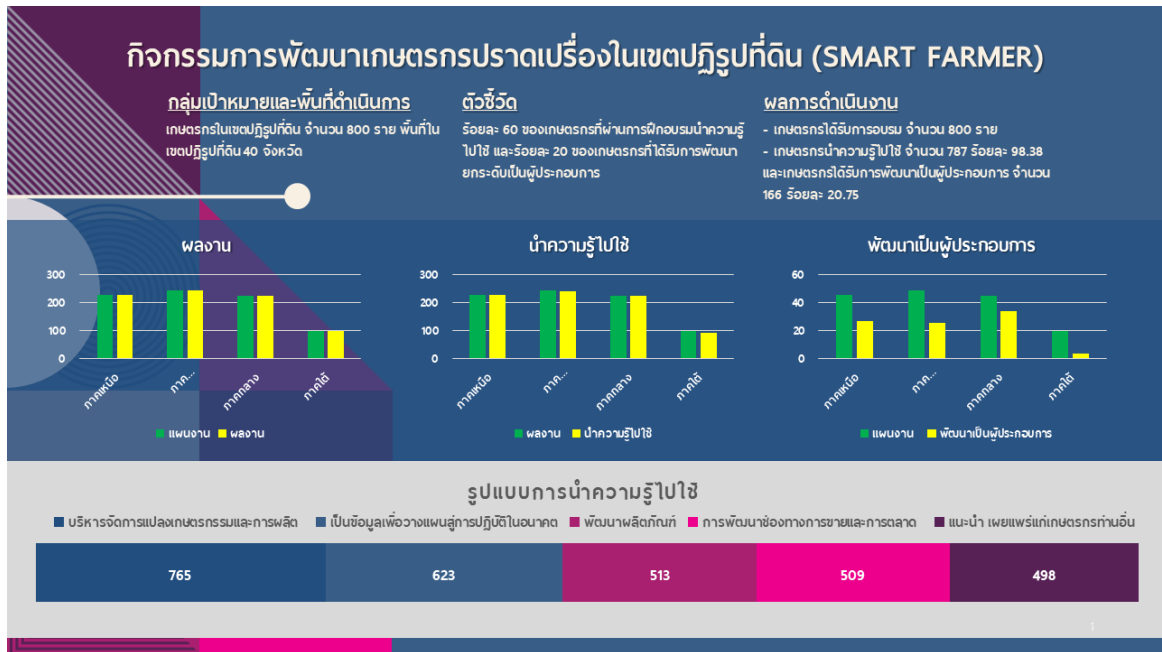
ภาค	ผลการพัฒนาเกษตรกร					
	การพัฒนาเกษตรกร			การประเมินผล		
	แผนงาน (ราย)	ผลงาน (ราย)	ร้อยละ	Existing Smart Farmer	Developing Smart Farmer	Smart Farmer ต้นแบบ
เหนือ	230	230	100	181	49	44
ตะวันออกเฉียงเหนือ	245	245	100	178	67	50
กลาง	225	225	100	176	49	43
ใต้	100	100	100	74	26	20
รวมทุกภาค	800	800	100	609	191	157

► การนำความรู้ไปใช้

เกษตรกรที่ได้รับการพัฒนานำความรู้ไปใช้ประโยชน์ จำนวน 787 ราย (คิดเป็นร้อยละ 98.38) ส่วนใหญ่นำไปใช้ในการบริหารจัดการแปลงเกษตรกรรมและการผลิต จำนวน 765 ราย เป็นข้อมูลเพื่อวางแผนสู่การปฏิบัติในอนาคต จำนวน 623 ราย นำไปพัฒนาผลิตภัณฑ์และเพิ่มมูลค่า จำนวน 513 ราย ใช้ในการพัฒนาช่องทางการขายและการตลาด จำนวน 509 ราย และแนะนำ เผยแพร่แก่เกษตรกรท่านอื่น จำนวน 498 ราย ตามลำดับ

“ ร้อยละ 20.75 ของเกษตรกรหรือเกษตรกรจำนวน 166 รายได้รับการพัฒนาเป็นผู้ประกอบการ ร้อยละ 97.63 ของเกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ร้อยละ 60.24 ของเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ประกอบการมีรายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ”

สรุปผลการดำเนินงานกิจกรรมการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องในเขตปฏิรูปที่ดิน

ภาพกิจกรรม

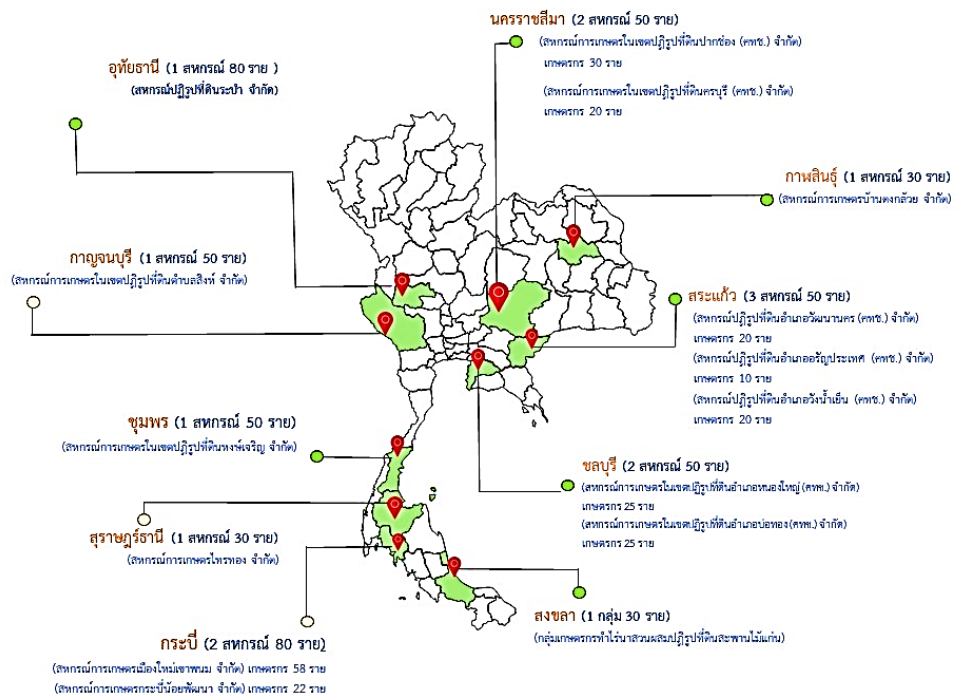

โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร

● กิจกรรมยกระดับรายได้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ

มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาอาชีพของเกษตรกรให้สามารถพึ่งตนเองได้ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้นำเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร สร้างการมีส่วนร่วมของสมาชิกและสร้างความเข้มแข็ง รวมถึงความสามารถเชิงธุรกิจของสถาบันเกษตรกร เพื่อให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืน มีเป้าหมายดำเนินการในพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 10 จังหวัด เกษตรกรจำนวน 500 ราย

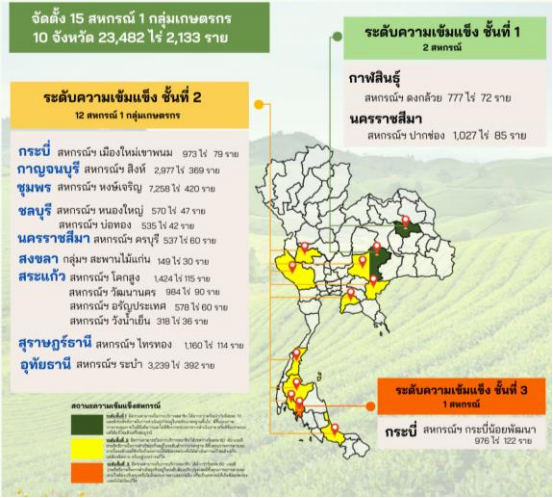

ภาพแผนที่แสดงพื้นที่และเป้าหมายดำเนินงานโครงการ

จากการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ส่งผลให้เกษตรกรผ่านการรับรองมาตรฐานแล้วจำนวน 107 ราย แบ่งเป็น 1) มาตรฐาน GAP (มกษ9001-2556) 83 ราย และ 2) มาตรฐานอินทรีย์ (มกษ.9000) 21 ราย อยู่ระหว่างการยื่นคำขอรับรองมาตรฐาน อีกจำนวน 78 ราย และส่งผลให้สถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีศักยภาพในการจ่ายค่าเช่าที่ดินให้แก่ ส.ป.ก. จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ 1) สหกรณ์การเกษตรบ้านดงกล้วย จำกัด จังหวัดกาฬสินธุ์ 2) สหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินหงษ์เจริญ จำกัด จังหวัดชุมพร 3) สหกรณ์ปฏิรูปที่ดินระบับ จำกัด จังหวัดอุทัยธานี และ 4) สหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินปากช่อง (คทช.) จำกัด จังหวัดนครราชสีมา

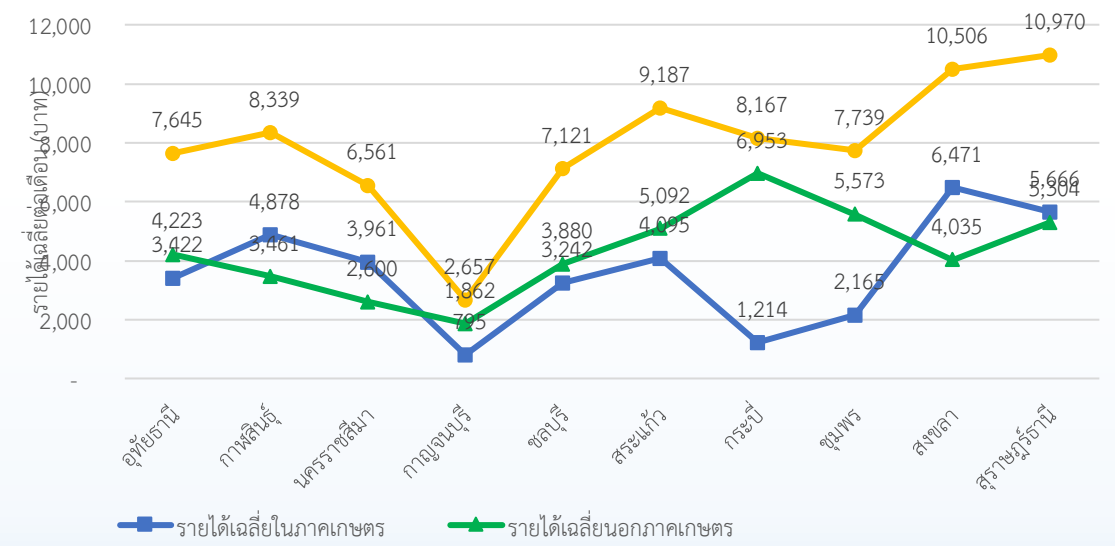
ทั้งนี้ กรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้ประเมินความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการโดยสหกรณ์ที่อยู่ในระดับขั้นที่ 1 มีจำนวน 2 สหกรณ์ ได้แก่ 1) สหกรณ์การเกษตรบ้านดงกล้วย จำกัด จังหวัดกาฬสินธุ์ และ 2) สหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินปากช่อง (คทช.) จำกัด จังหวัดนครราชสีมา สหกรณ์ที่อยู่ในระดับขั้นที่ 2 มีจำนวน 12 สหกรณ์ 1 กลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ที่อยู่ในระดับขั้นที่ 3 จำนวน 1 สหกรณ์

สมาชิกสหกรณ์ในพื้นที่ คทช. ทั้ง 10 จังหวัด ได้รับการพัฒนาอาชีพเกษตรกรเพื่อยกระดับรายได้ จำนวนทั้งสิ้น 500 ราย เกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมได้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ จำนวน 497 ราย คิดเป็นร้อยละ 99.4 โดยนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ประโยชน์ในแปลงมากที่สุด เกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 6 จำนวน 433 ราย คิดเป็นร้อยละ 86.6 โดยมีรายได้สุทธิครัวเรือนเกษตรเฉลี่ยก่อนเข้าอบรม 18,004.76 บาท/ปี/ครัวเรือน และมีรายได้สุทธิครัวเรือนเกษตรเฉลี่ยหลังเข้าอบรม 24,475.19 บาท/ปี/ครัวเรือน นั่นคือ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 35.94

ภาพแผนที่แสดงผลการประเมินความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

กราฟแสดงรายได้ในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตรเฉลี่ย

โครงการยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร

● กิจกรรมตรวจรับรองสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรฐาน GAP

วัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือสนับสนุนและเตรียมความพร้อมเกษตรกร เพื่อตรวจรับรองสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรฐาน GAP เพื่อยกระดับมาตรฐานผลิตสินค้าเกษตรและยกระดับมูลค่าสินค้าสินค้าตามมาตรฐาน GAP มีเป้าหมายการดำเนินงานตรวจรับรองเกษตรกรรายใหม่จำนวน 500 รายในพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน 28 จังหวัด ซึ่งการดำเนินงานโครงการแบ่งเป็น 2 ส่วนที่สำคัญ คือ 1) การตรวจสอบและรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรและการตรวจติดตามเพื่อคงสถานะรายเก่า 2) การสร้างผู้ตรวจประเมินเครือข่ายเพื่อเตรียมความพร้อมในการยกระดับพัฒนาการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน

▶ ผลการดำเนินงาน

ได้ดำเนินการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรให้แก่เกษตรกรจำนวน 855 ราย เกษตรกรสามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดของการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเกษตรกรรายใหม่ผ่านการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร จำนวน 538 ราย คิดเป็นร้อยละ 107.6 (อ้อยโรงงาน 36 ราย มันสำปะหลัง 67 ราย ข้าวโพดเมล็ดแห้ง 38 ราย สับปะรด 2 ราย พืชอาหาร 419 ราย) และตรวจติดตามและตรวจต่ออายุการรับรอง จำนวน 317 ราย (อ้อยโรงงาน 19 ราย มันสำปะหลัง 81 ราย ข้าวโพดเมล็ดแห้ง 133 ราย พืชอาหาร 437 ราย) *เกษตรกร 1 ราย สามารถขอได้มากกว่า 1 ขอบข่าย* รวมถึงเกษตรกรสามารถผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและตรงต่อความต้องการของตลาด ทำให้รายได้มูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 10

▶ ร้อยละ 100 ของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินมีความรู้ความเข้าใจในหลักการขอรับการตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรและยื่นขอรับการรับรองมาตรฐาน จำนวน 500 ราย

▶ ร้อยละ 100 ของเกษตรกรที่ยื่นขอรับการรับรองมาตรฐานผ่านการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร

▶ เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสามารถปรับเปลี่ยนตนเอง มีการนำความรู้และเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ ตรงกับความต้องการของตลาดมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10

โครงการพัฒนาธุรกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน

เน้นการสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม ควบคู่การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร และการส่งเสริมระบบการตลาดสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ทั้งนี้ เพื่อให้วิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินมีความเข้มแข็ง สามารถผลิตสินค้ามีคุณภาพตามความต้องการของตลาดมีความสามารถแข่งขันเชิงธุรกิจ ตลอดจนมีช่องทางการจำหน่ายสินค้าที่เหมาะสม และการเป็นผู้ประกอบธุรกิจสินค้าเกษตรแบบมืออาชีพ อันจะนำมาซึ่งรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของเกษตรกรและการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืน

► กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินได้รับการพัฒนาธุรกิจชุมชน จำนวน 90 กลุ่ม 2,016 ราย (จาก 2,000 ราย) คิดเป็นร้อยละ 100.80

► ร้อยละ 98.41 ของกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินมีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ (จากเกษตรกรที่นำความรู้ไปใช้ประโยชน์จำนวน 1,984 ราย จาก 2,016 ราย) และมีรายได้สุทธิครัวเรือนเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.54 รายได้สุทธีก่อนอบรม (145,972,539 บาท) รายได้สุทธิหลังอบรม (175,961,363 บาท) เฉลี่ยเพิ่มขึ้นครัวเรือนละ 18,285.87 บาท

► สหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินมีความเข้มแข็งในระดับ 1 และ 2 จำนวน 14 สหกรณ์ จาก 15 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 93.33

► วิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็งอยู่ในระดับดีจำนวน 37 กลุ่ม จาก 73 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 50.68

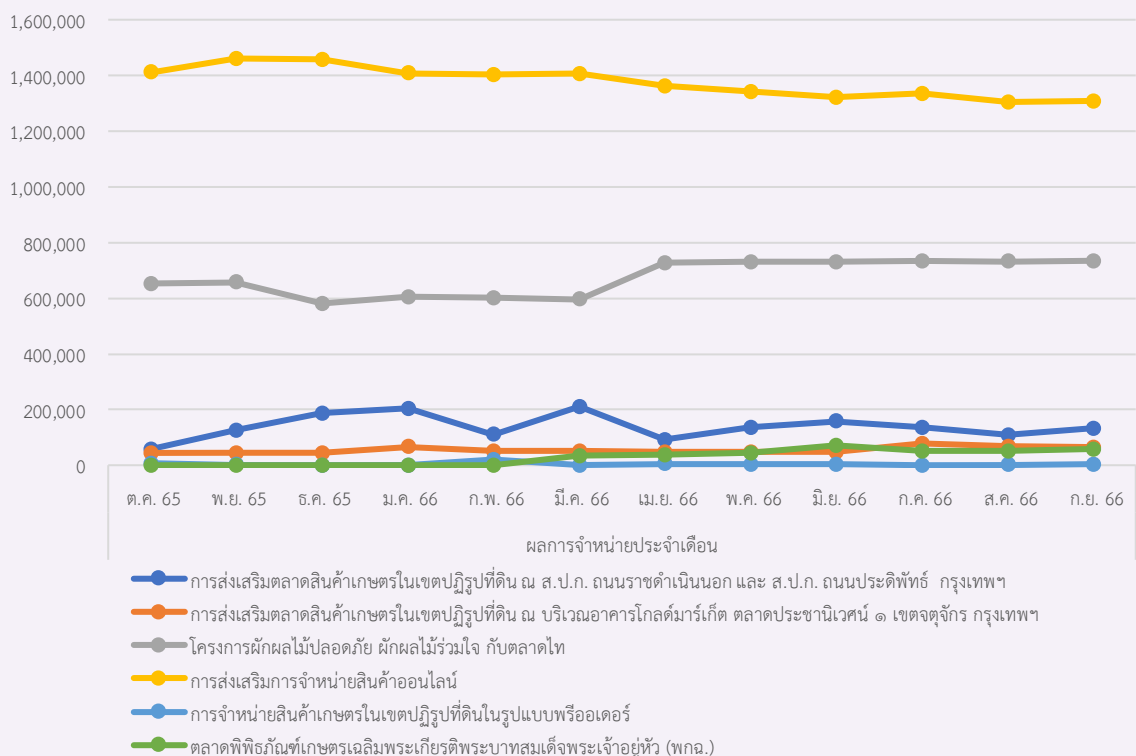

การส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ปี พ.ศ. 2566

กลุ่มพัฒนาสถาบันและธุรกิจชุมชน (กพร.) ได้ดำเนินการส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อสร้างโอกาสให้เกษตรกร กลุ่มเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน มีช่องทางในการจำหน่ายสินค้าเพิ่มขึ้น และประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตร สินค้าปลอดภัย และมีคุณภาพ ในราคาที่เป็นธรรม รวมทั้งประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นที่รับทราบกับผู้บริโภค ทั้งในภาคส่วนราชการ เอกชน รวมทั้งประชาชนทั่วไป และนอกจากนั้นยังเป็นโอกาสในการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ และรับทราบถึงความต้องการของผู้บริโภค เพื่อนำไปพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์ ให้ตรงกับความต้องการของตลาดมากขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ส่งเสริมและพัฒนารายได้ให้กับเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สร้างโอกาสในการเครือข่ายทางธุรกิจและการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างผู้ผลิตกับผู้บริโภค และประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งสินค้าเกษตรคุณภาพและปลอดภัยในราคาที่เป็นธรรม

กราฟแสดงผลผลการจำหน่ายสินค้าของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ปีงบประมาณ 2566

การส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ได้สร้างโอกาสให้แก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน นำสินค้าและผลิตภัณฑ์คุณภาพมาจำหน่ายในราคาที่เป็นธรรม ผ่านช่องทางการตลาดที่หลากหลาย โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีมูลค่าการจำหน่ายสินค้า รวมทั้งสิ้นจำนวน 27,370,357 บาท โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. โครงการส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ณ ส.ป.ก. ถนนราชดำเนินนอก และ ส.ป.ก. ถนนประดิพัทธ์ มีเกษตรกร จำนวน 8 กลุ่ม นำสินค้ามาจำหน่าย โดยมีผลการจำหน่ายสินค้าในปีงบประมาณนี้ จำนวน 1,667,272 บาท
2. โครงการส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ณ บริเวณอาคารโกลด์มาร์เก็ต ตลาดประชาชนเวศน์ 1 มีเกษตรกร จำนวน 1 กลุ่ม นำสินค้ามาจำหน่าย โดยมีผลการจำหน่ายสินค้าในปีงบประมาณนี้ จำนวน 662,260 บาท
3. โครงการผักผลไม้ปลอดภัย ผักผลไม้รวมใจกับตลาดไท มีเกษตรกร จำนวน 4 กลุ่ม นำสินค้ามาจำหน่าย โดยมีผลการจำหน่ายสินค้าในปีงบประมาณนี้ จำนวน 8,089,965 บาท
4. โครงการส่งเสริมการจำหน่ายสินค้าออนไลน์ มีเกษตรกร จำนวน 11 กลุ่ม จำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ โดยมีผลการจำหน่ายสินค้าในปีงบประมาณนี้ จำนวน 16,528,813 บาท
5. การส่งเสริมด้านการตลาดอื่น ๆ เช่น การนำสินค้าเด่นแต่ละจังหวัดมาจำหน่ายการจำหน่ายสินค้าตามกระแส, การจำหน่ายสินค้าพรีออเดอร์ มีเกษตรกร จำนวน 7 กลุ่ม จำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางดังกล่าว โดยมีผลการจำหน่ายสินค้าในปีงบประมาณนี้ จำนวน 53,497 บาท
6. ตลาดพืชรักษ์แห่งเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (พกณ.) มีเกษตรกร จำนวน 8 กลุ่ม นำสินค้ามาจำหน่าย โดยมีผลการจำหน่ายสินค้าในปีงบประมาณนี้ จำนวน 368,550 บาท

▶ ขณะเดียวกันได้มีการส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินผ่านกิจกรรมและโครงการที่สำคัญ ดังนี้

1. งานวันคล้ายวันสถาปนาครบรอบ 47 ปี ส.ป.ก. ระหว่างวันที่ 6-8 มีนาคม 2565 มีกิจกรรมส่งเสริมการขายการไลฟ์สดการจำหน่ายสินค้าผ่านเฟซบุ๊ก การจำหน่ายสินค้าแบบปกติ การจำหน่ายกล่องอิมใจ (กล่องส้ม) และการจำหน่ายสินค้าผ่านแคตตาล็อก สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการมูลค่ารวมทั้งสิ้น 1,133,062 บาท

2. โครงการส่งความสุขปีใหม่มอบให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินประจำปี 2566 1) กิจกรรมการกระเช้าและของขวัญปีใหม่ จำนวน 72,447 บาท กิจกรรม ส.ป.ก. และ อ.ต.ก. ร่วมใจส่งความสุขปีใหม่ จำหน่ายสินค้าได้ จำนวน 315,055 บาท และกิจกรรมจำหน่ายสินค้าคุณภาพแบบออนไลน์และออฟไลน์ จำนวน 966,647 บาท รวมทั้ง 3 กิจกรรมเป็นเงินทั้งสิ้น 1,354,149 บาท

3. โครงการส่งเสริมช่องทางการตลาดสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินในงานกาชาด ประจำปี 2566 มีรายได้จากการจำหน่ายมูลค่ารวมทั้งสิ้น 354,992 บาท

โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าชีวภาพ

- กิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์
ต้นทุนต่ำในเขตปฏิรูปที่ดิน

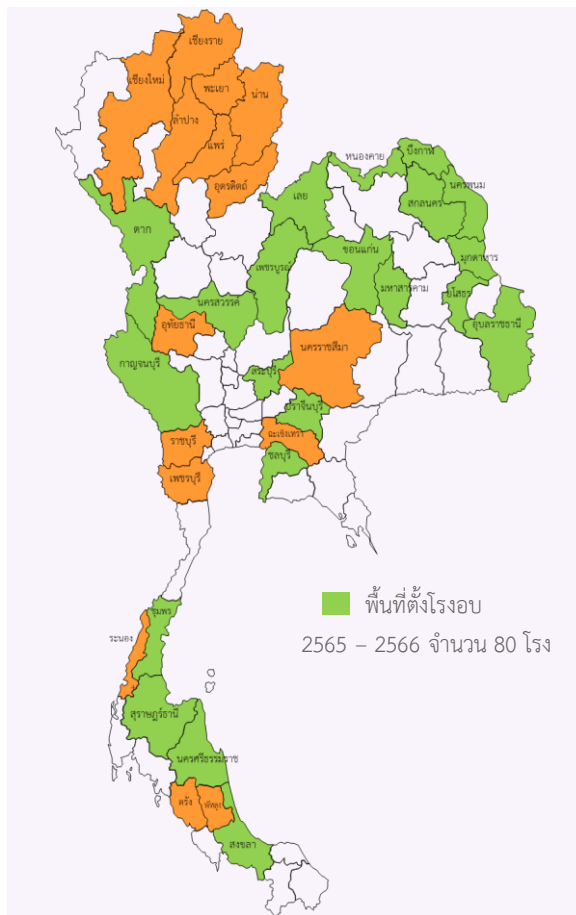
▶ ผลการดำเนินงาน

กลุ่มเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินได้รับการส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรด้วย โรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำ จำนวน 40 แห่ง

ร้อยละ 100 ของเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมนำความรู้ไปใช้ (เกษตรกรที่เข้าอบรมจำนวน 402 ราย นำความรู้ไปใช้ 402 ราย)

มูลค่าสมุนไพรในเขตปฏิรูปที่ดินเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 32.60 (มูลค่าสมุนไพรในเขตปฏิรูปที่ดินก่อนเข้าร่วมโครงการฯ เฉลี่ย 46 บาท/กก. และมูลค่าสมุนไพรในเขตปฏิรูปที่ดินหลังเข้าร่วมโครงการฯ เฉลี่ย 61 บาท/กก.)

ร้อยละ 66.67 ของเกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 78.62 (เกษตรกรที่เข้ารับการอบรม จำนวน 402 ราย มีรายได้เพิ่มขึ้นจำนวน 268 ราย ซึ่งมีรายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรก่อนอบรม รวมจำนวน 16,907,700 บาท และรายได้หลังการอบรม รวมจำนวน 30,200,097 บาท โดยมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นเฉลี่ย รายละ 49,601.11 บาท)

โครงการส่งเสริมระบบวนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน

▶ วัตถุประสงค์

(1) เพื่อพัฒนาความรู้ของเกษตรกรให้สามารถใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ด้วยระบบวนเกษตร (2) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตสู่ระบบวนเกษตรแบบพึ่งพาตนเองที่สอดคล้องกับสภาพภูมินิเวศในแปลงเกษตรกรรม และสภาพสังคมในแต่ละภูมิภาค (3) เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามความเหมาะสมกับบริบทพื้นที่และสภาพภูมินิเวศในแปลงเกษตร (4) เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยมีเป้าหมายดำเนินการในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน 66 จังหวัด พื้นที่ 45,000 ไร่ เกษตรกรจำนวน 4,566 ราย

“

ผลการดำเนินงาน

เกิดผลการดำเนินการส่งเสริมระบบวนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน 66 จังหวัด พื้นที่ 45,873.70 ไร่ เกษตรกรจำนวน 5,439 ราย ส่งผลให้เกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมนำความรู้ไปใช้ คิดเป็นร้อยละ 86.52 พื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริม ปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตเป็นระบบวนเกษตรจำนวน จำนวน 32,301.22 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 78.17 เกิดครุภัณฑ์แบบวนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 66 ราย เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ต้นแบบ และกลไกร่วมในการขับเคลื่อนโครงการวนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ร้อยละ 64.26 ของเกษตรกรขั้นที่ 2 (เกษตรกรขั้น 2 จำนวน 498 ราย มีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 จำนวน 320 ราย) มีรายได้เงินสดสุทธิ ครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 3

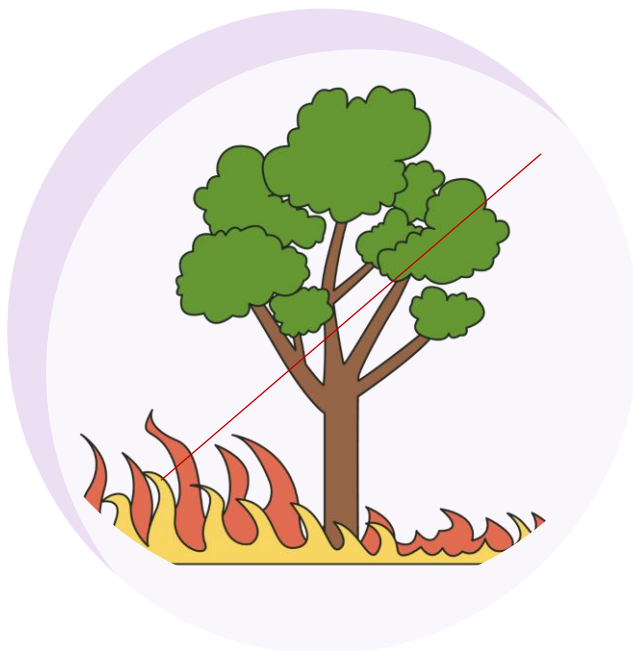
”

โครงการเฝ้าระวังการเผาซากพืช วัชพืช และวัสดุทางการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน

● กิจกรรมเฝ้าระวังการเผาซากพืช วัชพืช และวัสดุทางการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน

▶ วัตถุประสงค์

เพื่อประชาสัมพันธ์ รมรณรงค์ ให้ความรู้ ความเข้าใจในผลกระทบของการเผาทำลายพื้นที่เกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน ส่งเสริมการจัดทำแนวกันไฟ สร้างการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการเผา สร้างจิตสำนึกในการหวงแหนพื้นที่ รักษาทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงการนำเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่ช่วยในการกำจัดเศษวัสดุทางการเกษตรทดแทนการเผา อีกทั้งยังส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย อาทิ ใช้เป็นอาหารสัตว์ ใช้เป็นปุ๋ยหรือวัสดุปลูก ใช้เป็นเชื้อเพลิง ใช้เป็นงานประดิษฐ์ และใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมอื่น ๆ และเพื่อให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยมีพื้นที่เป้าหมายในเขตปฏิรูปที่ดินได้รับการส่งเสริม 44 จังหวัด จำนวน 10,000 ไร่ เกษตรกร 1,000 ราย

▶ ผลการดำเนินงาน

เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 1,005 ราย ได้รับการส่งเสริม และสนับสนุนองค์ความรู้เกี่ยวกับความเข้าใจในผลกระทบของการเผาทำลายพื้นที่เกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน และมีการบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรให้มีมูลค่าเพิ่ม และเกิดประโยชน์สูงสุด

พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินได้รับการลดการเผา จำนวน 10,013 ไร่ (จากแผนงาน 10,000 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 100.13)

โครงการเฝ้าระวังการเผาซากพืช วัชพืช และวัสดุทางการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน

กิจกรรมเฝ้าระวังการเผาซากพืช วัชพืช และวัสดุทางการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน

งบประมาณ 7.0942 ล้านบาท
เป้าหมาย 44 จังหวัด 1,00 ราย 10,000 ไร่

- ประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้ความรู้และความเข้าใจแก่เกษตรกร
- ให้เกษตรกรตระหนักในผลกระทบของการเผาทำลายพื้นที่เกษตรกรรม
- สุขอนามัยที่ดีขึ้น/ระบบนิเวศฟื้นตัว

- พัฒนาแนวคิด องค์ความรู้ กระบวนการเพิ่มมูลค่า แปรรูป และคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์
- บริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- แปรรูปซากพืช วัชพืช และวัสดุทางการเกษตร
- ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด น้ำหมักชีวภาพ สารชีวภัณฑ์

- ส่งเสริมให้เกิดการ ลด ละ เลิก การเผา
- คุ้มครองผลิตภัณฑ์เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- เน้นการผลิตตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)
- สนับสนุน นวัตกรรม เทคโนโลยี สินเชื่อ เงินทุน ปัจจัยการผลิต

- สร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และขับเคลื่อนงานภาคการเกษตร
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- กรมวิชาการเกษตร/กรมพัฒนาที่ดิน/กรมส่งเสริมการเกษตร
- กรมป่าไม้/กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

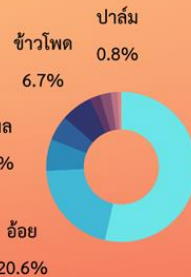
ประชาสัมพันธ์

ให้เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ ตื่นรู้ และตระหนักถึงผลกระทบต่อการเผาทำลายพื้นที่เกษตรกรรม จำนวนกว่า 32,000 ราย

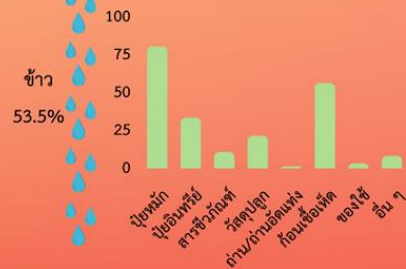
พื้นที่ลดการเผา

พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินได้รับการเฝ้าระวังการเผา 10,013 ไร่ โดยมีกิจกรรมหลักที่ได้รับการเฝ้าระวังมากที่สุด คือ ข้าว รองลงมา เป็นอ้อย ไม้ผล และมันสำปะหลัง

การแปรรูป

เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินจำนวน 1,005 ราย มีการแปรรูปซากพืช วัชพืช และวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร อาทิ ปุ๋ยหมัก ก้อนเชื้อเห็ดและวัสดุเพาะเห็ด ปุ๋ยอินทรีย์ โดยมีการแปรรูปอื่น ๆ อาทิ ก๊าซชีวภาพ ฟางอัดก้อน และอาหารสัตว์

กลุ่มอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อม
สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี

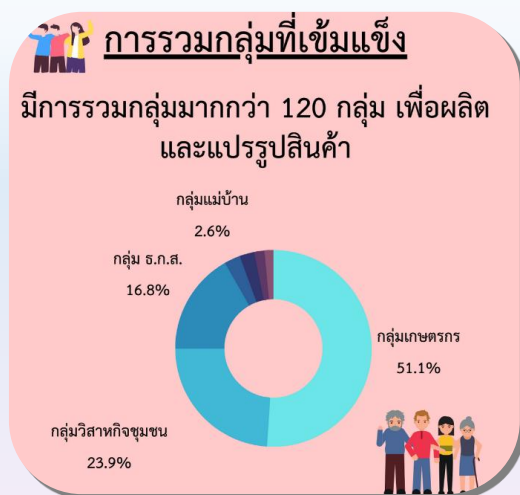
โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน

กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเกษตรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน

เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรบริหารจัดการพื้นที่ตามรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ได้อย่างเหมาะสมตามบริบทของภูมิสังคม สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างเหมาะสมเพื่อพัฒนาศักยภาพให้เกิดการรวมกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ด้านการผลิต/แปรรูปสินค้า โดยจัดการและส่งเสริมการตลาดอย่างครบวงจรเพื่อยกระดับสินค้าให้มีคุณภาพ สร้างเครือข่าย เชื่อมโยงกิจกรรมการผลิต รวมถึงสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ให้แก่เกษตรกรที่สนใจปรับเปลี่ยนจากการผลิตเชิงเดี่ยว เป็นผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน โดยมีเป้าหมาย 72 จังหวัด 2,700 ไร่ เกษตรกร 900 ราย 120 กลุ่ม

▶ ผลการดำเนินงาน

พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินจำนวน 2,700 ไร่ มีการปรับเปลี่ยนเข้าสู่เกษตรทฤษฎีใหม่ จำนวน 2,227.24 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 82.49 อีกทั้ง ร้อยละ 21.06 ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ (ขั้นที่ 3) เข้าสู่ระบบการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร (เกษตรกรขั้น 3 จำนวน 812 ราย มีการเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร จำนวน 171 ราย)

รับรอง GAP / เชื่อมโยงเครือข่าย

มีเกษตรกรเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐาน GAP กว่า 171 ราย (21.06%)

เชื่อมโยง/บูรณาการเครือข่าย

- กรมวิชาการเกษตร
- กรมส่งเสริมการเกษตร
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
- ศูนย์วิจัยข้าว
- สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร

โครงการศูนย์ส่งเสริมและขยายพันธุ์พืชในเขตปฏิรูปที่ดิน

▶ วัตถุประสงค์

- เพื่อสร้างและพัฒนาศูนย์ส่งเสริมและขยายพันธุ์พืชฯ ให้มีศักยภาพความพร้อมในการรวบรวมผลิตพันธุ์ ขยายพันธุ์ อนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชสมุนไพรในท้องถิ่น สมุนไพรที่หายากและใกล้สูญพันธุ์ รวมทั้งการใช้ประโยชน์พืชสมุนไพรอย่างยั่งยืน ส่งเสริมสนับสนุนให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินนำพืชสมุนไพรไปใช้ในการพึ่งพาตนเองในระดับครัวเรือน และขายเป็นรายได้เสริม
- เพื่อสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ที่จำเป็นในการผลิตพืชสมุนไพร ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมการจัดการที่เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่
- เพื่อพัฒนาศูนย์ให้เป็นแหล่งเรียนรู้/ศึกษาดูงาน ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการผลิตและการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชสมุนไพรในท้องถิ่น สมุนไพรที่หายากและใกล้สูญพันธุ์
- เพื่อจัดทำฐานข้อมูลองค์ความรู้สมุนไพรภายใต้การดำเนินการของศูนย์ คือ ฐานข้อมูลเกษตรกรผู้ปลูกสมุนไพรในเขตปฏิรูปที่ดิน และฐานข้อมูลองค์ความรู้การจัดการสมุนไพรเพื่อการพึ่งพาตนเองในระดับครัวเรือน และฐานข้อมูลองค์ความรู้การจัดการสมุนไพรเชิงเศรษฐกิจ เผยแพร่ผ่านช่องทางสื่อในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้เกษตรกรและผู้สนใจทั่วไปสามารถเข้าถึงและนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์อย่างแพร่หลาย

ผลการดำเนินงาน

- กล้าพันธุ์สมุนไพรที่ผลิตโดยศูนย์ จำนวน 200,000 กล้า ตามแผนงานได้รับการจัดส่งให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 31 จังหวัด เพื่อนำไปปลูกในแปลงเกษตรกร เป็นอาชีพทางเลือกในการเสริมสร้างรายได้
- เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับกระบวนการผลิตกล้าพันธุ์สมุนไพรของศูนย์ฯ รวมทั้งสิ้น จำนวน 233 ราย (ศูนย์ฯ ภาคกลาง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 77 ราย และศูนย์ฯ ภาคตะวันออก จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 156 ราย)

ผลที่เกษตรกรได้รับ จากโครงการส่งเสริมพืชสมุนไพรในเขตปฏิรูปที่ดิน

1 ได้ยาสมุนไพรรักษาโรค

เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินได้รับกล้าสมุนไพรฟ้าทะลายโจร 1,000,000 กล้า เพื่อใช้ในการป้องกันบรรเทาการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 (COVID-19)

1

2

2 ได้รับกล้าพันธุ์สมุนไพร

เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินได้รับกล้าพันธุ์สมุนไพรตามแผนงานโครงการรวม 200,000 กล้า จำนวน 14 ชนิด ไปปลูกผสมผสานในแปลงเกษตร (สมุนไพรเพื่อการพึ่งพาตนเองระดับครัวเรือนและสมุนไพรเชิงเศรษฐกิจ)

3 ได้อาหาร สุขใจ และอัมก้อง

เกษตรกรใช้ประโยชน์สมุนไพร : รักษาโรค อาหารและผลิตภัณฑ์ดูแลสุขภาพ

3

4

4 วิสาหกิจชุมชน มีรายได้เพิ่มร้อยละ 5

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ใช้ประโยชน์โรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำในการแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพร 80 โรง 80 กลุ่ม 31 จังหวัด โดยเกิดกลุ่มที่มีรายได้ 23 กลุ่ม จำนวน 800 ราย สามารถเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานราก (รายได้เฉลี่ย 158,803 บาทต่อปี หรือกำไรร้อยละ 153)

5 ด้านองค์ความรู้การแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือกและเครือข่าย

องค์ความรู้ / ภูมิปัญญาหมอพื้นบ้าน ด้านสมุนไพรได้รับการฟื้นฟู

5

ส่วนที่ 4

ผลการดำเนินงานสะสม
ด้านการพัฒนาเกษตรกร

สรุปผลการดำเนินงานสะสม ด้านการพัฒนาเกษตรกร

สำนักงานพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ปี 2560-2566)

กิจกรรม	ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564		ปี 2565		ปี 2566		รวมทั้งสิ้น (2560-2566)	
	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล
รวม (ราย)	24,318	33,036	11,915	18,462	18,089	18,723	18,342	19,574	14,437	18,872	119,538	148,291
รวม (ไร่)	65,000	68,190	51,000	52,454	50,800	50,820	64,280	70,085	58,880	102,927	344,960	401,476
ยุทธศาสตร์ชาติด้านความสามารถในการแข่งขัน												
แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า												
1. พัฒนาผู้แทนเกษตรกร (ราย)	1,630	1,650	1,630	1,634	1,584	1,585	1,584	1,581	1,584	1,584	10,998	11,056
- คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ราย)	288	288	288	288	288	284	288	288			1,728	1,714
- อาสาสมัครปฏิรูปที่ดิน (ราย)	1,342	1,362	1,342	1,346	1,296	1,301	1,296	1,584			7,686	8,049
2. พัฒนาธุรกิจชุมชน (ราย)	5,500	5,652	2,545	2,586	2,429	3,006	2,144	2,176		2,016	22,618	25,673
3. ส่งเสริมพืชสมุนไพรในเขตปฏิรูปที่ดิน (ราย)	1,250	1,236	1,200	1,214	1,500	1,500					5,290	5,377
4. ส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (แปลง)	80	115	50	50	40	40	40	40	40	40	370	431
- ส่งเสริมพัฒนาเกษตรกร (ราย)				2,375	2,000	2,000	1,909	1,909	1,787	1,787	5,696	8,071
5. ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ (ไร่)	20,000	22,699	5,000	5,298	5,000	5,020	8,480	8,480	8,480	8,480	56,960	61,300
- ส่งเสริมพัฒนาเกษตรกร (ราย)	4,438	4,511	1,000	1,047	2,000	2,011	2,805	2,805	2,800	2,800	15,068	15,470
6. ส่งเสริมระบบวนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน (ไร่)	45,000	45,491	45,000	46,123	45,000	45,000	45,000	48,089.84	45,000	45,873.70	270,000	276,254.54
- ส่งเสริมพัฒนาเกษตรกร (ราย)		8,312		6,246	4,500	4,513	4,500	5,788	4,566	5,439	13,566	36,671
7. ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ไร่)	14,100	14,100	10,500	11,070	10,800	10,800	10,800	13,514.72	2,700	45,873.70	75,600	113,030.42
- ส่งเสริมพัฒนาเกษตรกร (ราย)	4,700	4,700	3,500	3,690	3,600	3,600	3,600	3,515	900	2,446	25,200	27,175
8. ตรวจสอบรับรองสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรฐาน GAP (ราย)							500	500	500	500	1,000	1,000
9. ส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำในเขตปฏิรูปที่ดิน							40	40	40	40	80	80
ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม												
10. ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสาขากพืช วัชพืช และวัสดุทางการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน (ไร่)									2,700	2,700	2,700	2,700
- ส่งเสริมพัฒนาเกษตรกร (ราย)									1,000	1,000	1,000	1,000

กิจกรรม	ปี2562		ปี2563		ปี 2564		ปี 2565		ปี 2566		รวมทั้งสิ้น (2560-2566)	
	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล
รวม (ราย)	24,318	33,036	11,915	18,462	18,089	18,723	18,342	19,574	14,437	18,872	119,538	148,291
รวม (ไร่)	65,000	68,190	51,000	52,454	50,800	50,820	64,280	70,085	58,880	102,927	344,960	401,476
แผนงานบูรณาการพัฒนาด้านที่ระดับภาค												
10. ส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดินภาคเหนือตอนบน (ไร่)			1,000	1,033	800	800					1,800	1,833
- ส่งเสริมพัฒนาเกษตรกร (ราย)			200	216	376	376					576	592
แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก												
11. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน												
- การจัดทำและพัฒนา ศพก.	140	140	140	140	-	-	-	-			560	560
	(ศูนย์)	(ศูนย์)	(ศูนย์)	(ศูนย์)	-	-					(ศูนย์)	(ศูนย์)
- การขยายองค์ความรู้ ศพก.	2,800	2,912									2,800	2,912
	(ราย)	(ราย)									(ราย)	(ราย)
12. โครงการพัฒนาเกษตรกรปรารถนา (Smart Farmer) (ราย)	5,000	5,027	3,000	3,323	1,700	1,702	800	800	800	800	19,986	20,512
- Developing Smart Farmer		1,180		719		435		126		191		5,226
- Existing Smart Farmer		3,847		2,604		1,267		511		609		15,120
- Smart Farmer ต้นแบบ		148		127		31		167		44		980
13. สร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (ราย)	3,700	3,736	1,200	1,209	1,400	1,430	700	700			14,400	14,484
14. ยกระดับรายได้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ (ราย)			600	606	600	600	300	300	500	500	2,000	2,006
15. พัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (กลุ่ม)			10	10			-	-	90	90	100	100
หลักสูตรการจัดทำแผนพัฒนาภูมิเกษตร/สหกรณ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ราย)			275	215			-	-			275	215
หลักสูตรการพัฒนาอาชีพกลุ่มเกษตรกร/สหกรณ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ราย)			265	166			-	-			265	166

หมายเหตุ: เกษตรกรยังไม่ได้ตั้งชื่อ

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นางอาทิตยา พองพรหม
ผู้เชี่ยวชาญด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินในเขตปฎิรูปที่ดิน
นางสาววราภรณ์ บัวเพื่อน
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาเกษตรกรรมใหม่

ผู้จัดทำ

กลุ่มพัฒนาเกษตรกรรมและเครือข่ายผู้นำ

นายอัศวิน วัฒนธรรรม	นักวิชาการปฎิรูปที่ดินชำนาญการ
นางสาวปริญญ์ แก้วฟู	นักวิชาการปฎิรูปที่ดินชำนาญการ
นางนิตยา หินแก้ว	นักวิชาการปฎิรูปที่ดินปฏิบัติการ
นางสาวพรทิพย์ เปรมยิ่ง	นักวิชาการปฎิรูปที่ดินปฏิบัติการ
นางสาวรุสนีย์ ดือเร๊ะ	เจ้าหน้าที่ปฎิรูปที่ดิน (พนักงานราชการ)

กลุ่มอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อม

นายพชร แสนหล้า	นักวิชาการปฎิรูปที่ดินชำนาญการ
นางสาวไอศวรรย์ อารยะทวีกุล	นักวิชาการปฎิรูปที่ดินปฏิบัติการ

ศูนย์ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรในเขตปฎิรูปที่ดิน

นายณัฐพล ตานันชัย	นักวิชาการปฎิรูปที่ดินปฏิบัติการ
ว่าที่ ร.อ.กรวิชญ์ ศรีวิชชุมาลี	บุคลากร (พนักงานราชการ)

กลุ่มพัฒนาเกษตรกรรมใหม่

นายณัฏฐ ภัทรวาลกุล	นักวิชาการปฎิรูปที่ดินปฏิบัติการ
นายอดิราช กัวมละมูล	นักวิชาการปฎิรูปที่ดินปฏิบัติการ

กลุ่มพัฒนาสถาบันและธุรกิจชุมชน

นางสาวพภาวดี หนูมาก	นักวิชาการปฎิรูปที่ดินชำนาญการ
นางสาวลัญฉกร ศรีเมือง	นักวิชาการปฎิรูปที่ดินปฏิบัติการ
นางสาววิมลศิริ เอี่ยมศิริ	นักวิชาการปฎิรูปที่ดินปฏิบัติการ
นางสาวณัฐภาณุวรรณ ทองแก้ว	เจ้าหน้าที่ปฎิรูปที่ดิน (พนักงานราชการ)

ศูนย์การเรียนรู้เพื่อการปฎิรูปที่ดินบางไทร

นายมาตุภูมิ ภูโกต้า	นักวิชาการปฎิรูปที่ดินปฏิบัติการ
นายเนเรศ แก้วไพโรจน์	นักวิชาการปฎิรูปที่ดินปฏิบัติการ

